

ծանձանք նշաններն են :

Իսկոր աշխարհիս երեսը մէկ ժա-
մուան մէջ 3000 մարդ կը ծնի, գրեթէ
նոյնչափ ալ կը մեռնի :

Շողորթը թու թեամբ մեծամեծաց
մոլուն թիւնները կը զօրանան, առա-
քինութիւնները կ'աւելան :

Դպերախտ մարդուն ինչ ալ ընես,
իր երախտագիտութեանը արժանի
բան չտեսեր :

Սիայն առաքինութեամբ մենք
մեզմէ վեր կը բարձրանանք :

Որչափ շատ ապրինք, այնչափ ա-
ւելի գերեզմանին կը մօտենանք :

Խախտաշարմունքներով վարուող
մարդը՝ աչքին վրայ միշտ կապ մը ունի :

Սարդկանց վրայ մէկ նայուածքով
մը դատաստան պէտք չէ ընել :

Չար օրինակ տուողներ կան որ մե-
ծամեծ յանցաւորներէն աւելի փա-
սակար են :

Դաւաքինութեան քաջութիւնը ին-
չուան իր թշնամիներն ալ սիրելու
վրայ հաստատուած է :

Սեծ մարդիկ անոր համար մեծ
բանի ձեռք կը զարնեն, վասն զի մեծ
կը ճանչնան զանոնք . իսկ խենթերն
անոր համար՝ վասն զի դիւրին կար-
ծեն զանոնք :

Խոհեմ մարդը խորհուրդ հարցը-
նելն ալ գիտէ՝ անոնց հաւանիլն ալ :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Ա. ԳԻՆԵՆԻՍԻԱՆ ՍԵՐՆ ԱՊՈՒԾՈՅ :

Ա.

ԱՍՏՈՒԱԾ իմ, լի է քեւ աշխարհս համօրէն,
Երկինք ու երկիր զսէր քո կարգան և օրհնեն .
Յարեւելից մինչև ի մուտս արևուն
Սրբիւ ի նդ լուսոյ տընընջեան քո սուրբ անուն :
Թէ ի կապոյտ յառեմ խորան զաչս ի վեր
Եւ շուրջ ածեմ անպարագիրն ընդ եթեր ,
Ըզգործ մասանց քոց նըմարեմ անդ զարև
Որ մանկական գընտին հանգոյն շարժեալ քե
Գնայ սահելով զանբաւութեանն ասպարէզ ,
Ընդ ջերմ կենաց քարոզելով զսէր քո մեզ :
Եւ թէ ի նդ լերինս հայիմ, խորանք անշարժ ուն ,
Թէ յառ նոցունց ուղիւց հոսանս կարկաջուն ,
Եւ թէ ի նդ կանաչ քոզս օդոց , մայրս երկնուղէշ ,

Միաբարբառ հընչեն ըզսէր քո յաւէժ .

Եւ թէ խոնարհ խաղամ ընդ գաշա ծաղկաճեմ ,
Ու ի խաղս առուաց մանուածաւաղ զինչ լըսեմ .

Եւ զինչ ի թեա սաւառնազուարճ զեփեւիւն .
Զինչ քարավէժ ի ցուրտ բիւրեղ ծործորին ,
Կամ զինչ ի վարդ ծիրանածին թագաւոր

Եւ ի գըշխոյն հովտաց շուշան գեղաւոր .
Զինչ յայնքան երփն և ի բուրմունս զանազան
Ի գեղս դարնան , թէ ոչ ըզսէր քո միայն :

Եւ զինչ այլ, տէր, զինչ ի լուութեանն հասարակ
Երբ կայ գերկրաւ խաղաղութիւն շրջափակ ,
Եւ կան բնութիւնք ընդ հովանեաւ քով ի քուն ,

Նուիրակ նոցին ի դիտանոց սաղարթուն
Հանգէս լուսնին ընդ պատուհանն արծաթի
Որոյ նընջեն ճաճանցք յառուակն ի գաշի ,

Ընդ միջով ըզլըւութիւն և զգիշեր
Զինչ գեղգեղեալ յապուշ կը թէ զլուռ այեր ,
Մինչ ոչ հողմիկ չըջի , ոչ ջուր խոխոջէ ,

Եւ ըստուերաց անգամ շարժել կամ ոչ է ,
Եւ թէ զարթնուն տարերք՝ հաճին կալ անշարժ
Յորչափ սիրոյդ գործեակն հընչէ գերահրաշ :

Ո՛հ , անդ և իմ ուսմէն սրբի սիրոյ ձայնք ,
Նա և լուութիւնն՝ իմաստնագոյն արձագանգք ,
Շընչով հաւկին ծաւալացեալ և անզուսպ

Առ տենչալիդ իւրեանց ձրգտին առ տէրդ հուպ .
Լուսին ուստեղք կապեն զանիւս արծաթեայ ,
Ոչ ճըւրնչէ սայլն եթերին լուսակայ ,

Զի համարձակ իղձք մահացուաց հասցեն քեզ ,
Եւ յարարածս անըզաղ դու դիտեսցես :
Այլ և յաշխարհն ազատ յանհուն և վըսեմ

Եւ ի շաւիղն ահաւորս զայն սէր լըսեմ ,
Հըսկայածին յորժամ կոհակք նիւս առ նիւս
Լայնահարուստ մընչմամբ խոժժեալ իբր ի դուրս ,

Եւ ձօճելով ճակատ վըսեր պաղպաջուն
Դան խրոխտք , բաղխին հըզօրք , վանին գողգողունք ,
Եւ յաւաղին դրոշմեալ պայծառ ըզփրփուր՝

Քան առ զայրուցս՝ յայտնեն դիմեալ ի համբոյր .
Նոյնք թէ ի դիւր յուսոյ շահու մահացուաց
Ուս մատուցեալ անգըրուարիցն եղևնեաց ,

Եւ թէ անլուրք գեռան անձանց ի դբօսանս
Հորմալարեալք ընթանալով բիւր վտաւանս ,
Նոյն օրինակ և թէ ի նդ մըրդկաց սէգ գուժար

Որոտալով յանդընդոց գան ի դուպար ,
Մահունս աւերս ըսպառնալով բազմադէմ ,
Խուն մի չի՛խեն և անդ սիրոյդ կալ ընդդէմ :

Յո՛ւմ ի քոյոցդ ոչ գուցէ սուրբ քո կընիք ,
Եւ որ հաստուած դաժան՝ ոյր ձայն սիրոյ չեք .
Շաղն հանգարտիկ որ զեղանի գիշերայն

Եւ մատրուակ պարտիզաց ցօղ մարդարտեայն
Ոչ առաւել ինչ սէր ծրագրեն ի ծաղկունս ,
Քան որ յայերս մաւյլ ամպրոպաց թափ ը դրունս

Բնութեան սոսկումն և զօրութեանդ արձագանգք
Հրածին կայծից ճայթուէ շընչիդ քան թեալդ ,
Զի այնքանեաւ զինեալ թընդմամբ և բոցով

Յունիցդ անասն իբր ուղղէ կին նաւ ի ծով .
Որպէս զի նոր հրաման թէ տաս յօդոյն մէջ ,
Արձանացեալք և կամ դարձին ի մութ գէջ .

Զի դու տէր , դու զգաղանութիւնն իսկ գիտես
Սանձել սիրով , փոխել զառիւժ ի դառն հեղ .
Եւ յոստ մայրւոյն՝ դ որով յովազք որջանան

Դու խաղաղես զքուն տատարակաց մեղմական .
Եւ գէմ ծովուն լեռնակուտակ ծընընդոց
Զաղկիւնի շինես բունիկ զերծ հոգոց :

Բնութիւն ջեռեալ 'ի սէր ծոցոյդ 'ի ծընէ
Խաղաղական զօրինօքն ոչ անցանէ ,
Հոյք աշխարհաց անգուլ յառանցս հաստարեսս
Սիրով ճեմին անշեղ յիւրեանց կալով հետս ,
Եւ քառագէժ միշտ յեղանակք ձեռն 'ի ձեռն
Քաղցրածրպիտ և զցուրտն առնեն իսկ ձրմեռն
Յորժամ գարունն իբրև մանկիկ ծերութեան
Ի գիրկ զառամմորն արձակէ զծաղրն զայն ,
Ամարայնի միգս ընդ ծաղկանց յերկրեւ
Եւ գայ աշուն աղուրայնեք ոսկեթել ,
Իւ անկորուստ երկիր պահէ զնախկին սերմն
Յերանաւէտ զոր դուն արկեր մայրն յեղեմ :

(ԱՒԱՐՏՆ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅՍ :)

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Չինու երկրն վրայ Գեղեկութիւն :

Թիֆլիսեի այսպիսի համառօտ գը-
րուածքի մը մէջ չկարենանք ընդար-
ձակ տեղեկութիւն տալ Չինացւոց
պէս մեծ ազգի մը վրայ , բայց գէթ
վեր 'ի վերոյ կերպով ընդհանուր գի-
տելիքները հոս գնել հարկ կը համա-
րինք . մանաւանդ որ աս տարիներս
աւելի կերպով մը Լարոպացիք ուշա-
դրութիւն կ'ընեն Չինաց վրայ , ա-
նոնք ալ կամաց կամաց ուրիշ աչքով
կը նային Լարոպացւոց , ինչպէս որ
ետքը կը տեսնենք :

Չինու տէրութեան մասերն են
բուն Չին , Թիպէթ , Պուլան , Վու-
րէա , Սողու , արեւելեան Թուրքա-
ստան կամ փոքր Պուխարա , և Սան-
չու Թաթարաց երկիրը : Տարածու-
թիւնն է 4,000,000 քառակուսի մղոն ,
և բնակիչը 170,000,000 հոգի : Երոնք
իրենց կրօնքին նայելով կը բաժնուին
Պուտեանք՝ որ Արնփուկիոսի հե-
տեւորդներն են , Լամայեանք , Գե-
թիչեանք , մահմետականք , քրիստո-
նէայք ու հրեայք : Հրեայք քանի մը
հազար հոգի են որ Պարսկաստանի
արեւելեան կողմէն հոն գնացեր են :

Սեր հին պատմութեանց մէջ աս
ազգը ճէնք անունով հռչակուած է .
և ասոնցմէ էր սրբոյն Տրդատայ ժա-
մանակը Հայաստան եկող Սամգուն

իշխանը , որ Սամիկոնեան ցեղին նա-
հապեան եղաւ : Բայց ետքերը միայն
այսպիսի յիշատակութիւն մը կայ որ
չորեքտասներորդ դարուն մէջ մեր
ազգէն ոմանք տնով տեղով Չին գնա-
ցեր են , և հոն մեծատուն տիկին մը իր
ստրկովը փառաւոր ու մեծ եկեղեցի
մը շինել տուեր է , որ ետքէն եպիս-
կոպոսանիստ եկեղեցի եղեր է :

Չինու գլխաւոր քաղաքներն են
Փէքին , որ աշխարհքիս էն մեծ քա-
ղաքը կը սեպուի . արուարձանները
դուրս ձգելով , շրջապատն է 15,400
ձողաչափ , և մէջի բնակիչն է 1,300,000
հոգի : Վեան-նինկ կամ Լանքին , որ
500,000 բնակիչ ունի : Վանթոն՝ որ
Լսիոյ խիստ վաճառաշահ քաղաքնե-
րէն մէկն է , ու կէս միլիոնէն աւելի
բնակիչ ունի : Հան-չէու , որ 700,000
բնակիչ ունի :

Չինաց տէրութեան եկամուտը ու
մանք ինչուան հազար միլիոն Ֆուան-
քի կը հանեն : Օրքը ինը հարիւր
հազարէն աւելի է , բայց ասոնք հա-
զիւ կրնան գէժ կենալ յիսուն հազար
եւրոպացի զօրաց :

Պառավարութիւնը միապետական
է . կայսրը կամ Թագաւորը կ'ըսուի
որդի երկնի , և տէրութիւնը՝ երկնային
Գեղեկութիւն : Հին ատենէն 'ի վեր օրէնք
եղած է որ ինքը կ'ընտրէ զանազան
պաշտօնատէրները , դատաւորները ,
խորհրդականները և գիտնականնե-
րը , որ իրեք կարգ կը բաժնուին . եր-
րորդ կարգին ամէն տղաք կրնան ե-
տէն ըլլալ , ու քննուելէն ետքը՝ ար-
ժանաւորները կ'ընտրուին . երկրորդ
կարգիները երրորդին մէջ քաջ գըտ-
նողներն են որ հասարակաց գոր-
ծողութիւններուն մէջ կը մտնեն . ա-
ռաջին կարգն ալ երկրորդէն կ'անց-
նին , ու ինչուան տէրութեան առա-
ջին պաշտօններուն կը հասնին :

Թագաւորութեանը յաջորդութիւնը
որդւոց որդի է . այսինքն Թագաւորը
մեռնի նէ՝ իր մեծ որդին տեղը կ'անց-
նի . Թէ որ որդի չունենայ՝ իր մօտ
ազգականը :